

21 ΜΑΪΟΥ 1910

ΠΑΝΙΟΝΙΟΣ ΕΟΡΤΗ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1910
ΕΠΙΜΟΛΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΠΟΥ

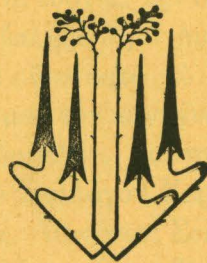
ΠΑΝΙΟΝΙΟΣ

ΕΟΡΤΗ

ΔΟΘΕΙΣΑ

*ἐν τῇ αἰδούσῃ τοῦ "Φιλολογικοῦ Ἐλλόγου
Παρνασσῶς,, τὴν 21 Μαΐου 1910*

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΑΚΩΒΟΣ ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Παπαρηγοπούλου 9)
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ 910
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Οἱ Ἐπτανήσιοι ζωηρὰν διατηροῦντες τὴν ἀνά-
μνησιν τῆς χαρμοσύνου Ἐνώσεως μετὰ τῆς
μητρὸς Ἑλλάδος, λαμπρῶς πανηγυρίζουσι τὴν
ἐπέτειον ταύτης, ὅπου γῆς εὐρίσκονται. Οἱ ἐγ-
κατεστημένοι δὲ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ ἐ-
λευθέρου Ἑλληνισμοῦ, οὐδέποτε ὑστέρησαν
εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἐθνικῆς ταύτης ἐπετείου,
ἀπὸ τετραετίας δὲ μάλιστα ἅπαντες οἱ Ἐπτανη-
σιακοὶ σύλλογοι ἀπὸ κοινοῦ δοξάζουσι διὰ λαμ-
πραῦς καὶ σεμνῆς ἑορτῆς, τὴν ἱερὰν ἐκείνην ἡμέ-
ραν καθ' ἣν ἐπληρώθη ὁ διακαῆς πόθος τῆς
ἐνώσεως. Καὶ οὕτω κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ
κοινοῦ ἑορτασμοῦ τὸν πανηγυρικὸν ἐξεφώνησεν
ὁ κ. *Ματ.* Ἀνδρεάδης, καθηγητῆς τοῦ Πανε-
πιστημίου τοῦ Συλλόγου Κερκυραίων, τὸ ἐπό-
μενον ἔτος ὁ κ. Διονύσιος Σωμερίτης, δικηγό-
ρος, τοῦ Συλλόγου Ζακυνθίων, εἶτα ὁ κ. Σπ.
Στάης, πρώην ὑπουργὸς, τοῦ Συλλόγου Κυ-
θηρίων, κατὰ τὸ τρέχον δὲ ἔτος ὁ κ. Παντελῆς
Γ. Λιβαδάς, δικηγόρος, τῆς ἀδελφότητος Κε-
ραλαίων, τοῦ ὁποῦ τὸν πανηγυρικὸν παρα-
θέτομεν ὅδε, μετὰ τοῦ ἀπαγγελθέντος ποιή-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΙΒΑΙΟΦΙΛΙΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΙΒΟΥΡΙΟΥ

ματος ὑπὸ τοῦ ἐμπνευσμένου ποιητοῦ κ. Ἰω.
Πολέμη.

Ἐἴθε ταχέως ν' ἀνατείλῃ ἡ ἡμέρα τῆς Μεγά-
λης καὶ Πανδήμου ἑορτῆς, καθ' ἣν ἡ πολυπα-
θῆς μήτηρ Ἑλλάς θὰ κρατήσῃ εἰς τὴν φιλό-
στοργον αὐτῆς ἀγκάλην καὶ τὰ λοιπὰ ἐν δουλείᾳ
τέκνα τῆς.

Ἀθῆναι 25 Μαΐου 1910.

*Ἡ διοργανωτικὴ
τῆς Πανιονίου ἑορτῆς ἐπιτροπὴ*

ΙΩ. Σ. ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΣ

Δ. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

Δ. ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΣ

Γ. ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ

Σ. ΤΣΑΜΠΥΡΑΣ

Γ. ΜΕΤΑΞΑΤΟΣ *vt*

ΤΑ ΕΦΤΑ ΝΗΣΙΑ

Ποίημα Ἰωάννου Πολέμη

ἀπαγγελλδὲν ὑπὸ τοῦ ἰδίου

Ἐφτὰ νεράϊδες λιγερῆς, πειδ' ὠμορφ' ἢ μιὰ ἀπ' τὴν ἄλλη,
χειροπιαστὲς χορεύουνε ᾽ς ἀφρόλουστο ἀκρογιαλί.
Λυτὰ μαλλάκια ἀτέλειωτα κυματιστὰ ἀνμίζουν
καὶ τὸν ἀγέρα μ' εὐωδιῆς γλυκύτατες γεμίζουν
καὶ ξαφνιασμένος ἄλαλος ὁ ἀγέρας ἀπομένει
κι' οἱ κόρφοι ὀλόρθοι, ὀλόδροσοι κι' ἀπὸ τὸν ἀφρὸ
[πλασμένοι
τὸν ἥλιο ἀντιφεγγίζουνε κι' ἀστράφτουν σὰν τὸ χιόνι.
Κι' ὅλες μαζί χειροπιαστὲς κ' ἡ καθε μιὰ τῶν μόνη
μὲ μιὰ καρδιά, μ' ἓνα σκοπὸ καὶ ῥίμα μὲ τὴ ῥίμα
τέτοιο τραγοῦδι ἀρχίζουνε μέσ' στὸ γαλάζιο κύμα :

✱

« Ἐφτὰ ἀδερφοῦλες εἴμαστε τρανὲς ἀρχοντοκόρες,
καμιάρι τῆς μαννούλας μας, πανώρηες, ἀνθοφόρες·
τοῦ ἥλιου τὰ γλυκὰ φιλιὰ, τοῦ ζέφυρον τὰ χάρδια
γιὰ χρόνια μᾶς ἀνάθρεψαν· μὲ τ' ἀργυρᾶ του ὑφάδια
τὰ νυφικά μας ὕφαινε τὸ ξάγρυπνο φεγγάρι
καὶ μὲ μυριόχρωμη ὠμορφιά καὶ μὲ περίσσια χάρι
μᾶς προίτισ' ἡ μαννούλα μας ἡ κοσμοξακουσμένη.
Μᾶρθαν χρόνοι δίσεκτοι, καιροὶ δυστυχισμένοι

ἸΑΚΩΒΟΣ ΤΕΛΕΠΟΥΡΟΣ ἡ μάννα μας, καὶ στ' ἀγκομαχητὰ τῆς
ΔΗΜΟΣΤΡΑΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΚΗΣ ὅλες εἶχε κοντὰ τῆς
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΘΟΥΡΙΟΥ

μέσα στην ἴδια τὴ σκλαβιά στὰ σίδηρα δεμένες
καὶ μόνο ἐμεῖς χωρίσαμε. Σὰν ὄρφανές, σὰν ξένες,
δουλεύτρες ἔς ἄλλη ἐμεῖς σκλαβιά κι ἔρημες μακρυνά της,
διπλὸ τὸν πόνο ἐννοιώθαμε στὰ τόσα δάκρυά της
κι ἀπὸ τοὺς ἀναστεναγμοὺς ἀκόμη ὁ ἀγέρας τρέμει.
Σκλάβες ἐμεῖς δὲν μπήκαμε σὲ τούρκικο χαρέμι,
μὰ καὶ στὴν ἡμερὴ σκλαβιά ἢ σκλάβα πάντα σκλάβα.
Εὐλογημένος ὁ Θεός! Μὲ τοῦ καιροῦ τὸ διάβα
ὁ κρίνος τῆς ἐλευθερίας ὁ ποτισμένος μ' αἷμα
λευκὸ στολίδι ἐγένηκε στ' ὀλόχρυσό της στέμμα.
Κι' ὅταν αὐτὴ ἀναγάλιασε μὲ τ' ἄλλα τὰ παιδιὰ της
κ' ἔστρεψε τότε καὶ σὲ μᾶς τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά της
κι ἄπλωσε τὰ χεράκια της ἢ δύστυχη μητέρα,
παρηγορήτρα μιὰ φωνὴ ἀκούστηκε ἀπὸ πέρα:
— Ἀγκάλιασε τῆς κόρες σου καὶ τῆς ἑφτά σου κόρες!
Οἱ χρόνοι ἡμέρες ἔγιναν κι' αὐτὲς ἔγιναν ὥρες
κι' ἢ ὥρες ἔγιναν στιγμῆς σὰν ἀστραπὲς φευγάτες,
ἑφτά ἀστραπὲς, ἑφτά φιλιὰ! νά τες, μαννοῦλα, νά τες
ἢ ἑφτά σου κόρες! Ἔπεσαν στὴν ἀγκαλιά σου πάλι!»

✱

Ἐφτά νεράιδες λιγερές, πειὸ ὄμορφ' ἢ μιὰ ἀπ' τὴν ἄλλη
χειροπιαστὲς χορεύουνε· κι' ἐγὼ ποῦ μοῦχε μοῖρα
νά ταῖς ρυθμίζω τὸ χορὸ μὲ τὴ βραχνή μου λύρα,
γονατιστὸς τὴν ἄφταστη δόξα των ἀντικρύζω,
κράζω τὸ χαῖρε ἐλευθεριά κι' ἀπὸ χαρὰ δακρύζω.

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ

ὑπὸ Παντελῆ Γ. Λιβαδά, δικηγόρου

Ὅσοσδήποτε χρόνος καὶ ἂν παρέλθῃ, ἐν ὅσῳ οἱ
αἰῶνες θὰ διαδέχονται ἀλλήλους, ὅπωςδήποτε καὶ ἂν
μεταβληθῶσιν αἱ σχέσεις τῶν λαῶν, ὁ θεατῆς τῶν ἀ-
ποικομένων χρόνων ἐκείνων, ὁ μελετητῆς τοῦ παρελ-
θόντος, θὰ ἐκπλήσσειται προσατενίζων τὸ μεγαλοῦρ-
γμα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ἐκόντα δ' ἄκοντα θὰ κυ-
ριεύῃ τὸν μελετητὴν ἢ σκέψις, ὅτι ἢ Ἑλληνικὴ φυλή,
ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ ἐμφανίσεως ἐν
συνοχῇ παραμένει ἀκλόνητος, ἀδιάρρηκτος καὶ ἀνεπη-
ρέαστος, χωροῦσα στερεῶ τῷ βήματι διὰ μέσου τῶν
αἰῶνων.

Δὲν εἶναι ἔργον τῶν μικρῶν ἡμῶν δυνάμεων νὰ
διατρίψωμεν, ἔστω καὶ διὰ βραχέων, εἰς τὸ ἐνδοξον τῆς
ἡμετέρας φυλῆς παρελθόν. Μόνον ἄς ἀποκαλυφθῶ-
μεν, ἄς κλίνωμεν γόνυ ἀποθανυμάζοντες τὸ συνεκτικὸν
ιδεῶδες τοῦ Ἑλληνος, ὅμοιον τοῦ ὁποίου, ἀμφιβάλω
ἂν παρουσίασεν ἢ ἱστορία.

Χρυσόγραπτος εἰς τὴν δέλτον τῆς ἱστορίας ἢ 21
Μαΐου, εἰκὼν τοῦ ἀσπασμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀντήλλαξαν

ΙΑΚΩΒΟΣ ΓΕΙΩΡΓΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΗΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ἐκεῖθεν. Ἀξιοθαύμαστον παράδειγμα μεγαλοφυχίας καὶ καρτερικότητος, διπλῶν δυνάμεων, δι' ὧν καὶ μόνων σώζεται ὁ Ἔθνισμός ἀπὸ τῶν ἀλλοφύλων, παραλλήλως πρὸς τὴν διπλὴν ὑπόστασιν, ὑφ' ἣν ἐμφανίζεται ἡ κατάκτησις.

Ἡ μὲν Ἑλλάς ἀπέδειξε δι' ἀξιοθαυμάστου μεγαλοουργήματος, πῶς εἰς λαὸς εὐαρίθμων, ἀπέναντι γίγαντος ἀντιπάλου ἠδυνήθη νὰ ἀντιστῆ κατὰ τῆς βίας τοῦ πυρὸς καὶ τῆς ῥομφαίας.

Ἡ δὲ Ἑπτάνησος, ἀγέρωχος, ὑπερήφανος, ἀξιοπρεπής, ἀνεληρέαστος καὶ πρὸ τῆς βιαίας καὶ σκληρᾶς τοῦ κατακτητοῦ ἐπιθέσεως, καὶ πρὸ τῶν δελεασμάτων τῶν θωπειῶν, μειδιαμάτων καὶ ὑποσχέσεων τοῦ προστάτου, ὁμοίως καὶ αὕτη ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ἴσως πέραν τοῦ δέοντος θὰ ἐμακρογόρει τις, ἐὰν προσεπάθει, ἔστω καὶ δι' ἀδρῶν γραμμῶν, νὰ ἐξιστορήσῃ τὴν μακροτάτην περίοδον τῶν σφοδρῶν τῶν Ἑπτανησίων ἀγώνων, πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν κατακτητῶν καὶ ἐπιδρομῶν. Ἄλλ' εἴτε νικᾷ εἴτε ἠττᾶται, εἴτε ἀνορθοῦται, εἴτε ἐπαναπίπτει εἰς τὴν δουλίαν, ὁ Ἑπτάνησιος πάντοτε τηρεῖ ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀγνὸν καὶ ἄμωμον τὸν ἑαυτοῦ ἔθνισμόν. Βλέπομεν αὐτὸν διερχόμενον ὑψηλόφρονα καὶ ὑπέροχον διὰ μέσου τῶν αἰῶνων. Ἀλλὰ θέλομεν ἀενάσει ἰδίᾳ πρὸς αὐτόν, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ὁ Τιτὰν Κορσικανός, τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, κατεβλήθη—διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης θὰ παρακολουθήσωμεν τὰς προσπαθείας καὶ τὴν πάλιν αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ὀνείρου τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Τὴν εἰσέλασιν τῶν συμμάχων στρατιῶν τῆς Εὐρώπης εἰς Παρισίους, κατὰ τὸ 1814, ἐπικολούθησε τὸ

συνέδριον τῆς Βιέννης· εἰς τοῦτο ἐθίχθη καὶ ἡ τύχη τῆς Ἑπτανήσου. Εἶτα κατὰ τὸ συνέδριον τῶν Παρισίων, τὸ ἐπόμενον ἔτος, κατόπιν μακρῶν συζητήσεων καὶ ἀντιδράσεων, ἀπεφασίσθη ἡ ἰδρυσις κράτους τῶν ἠνωμένων Ἴονίων νήσων, ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἀποκλειστικὴν προστασίαν τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας.— Ἐνταῦθα ὀφείλομεν ν' ἀναμνησθῶμεν μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας τοῦ εὐγενοῦς τῆς Κερκύρας τέκνου, τοῦ κλεινοῦ μας Κυβερνήτου Καποδιστρίου, ἀποτίοντες ἐλάχιστον φόρον εὐγνωμοσύνης αἰωνίου εἰς ἐκεῖνον, ὅστις διὰ τῆς διπλωματικῆς αὐτοῦ περινοίας ἐκλίενεν ὀριστικῶς τὴν πλάστιγγα πρὸς τὰ ἀποφασισθέντα.—Καὶ θαυμάσομεν ἅμα τὸ ἔξοχον αὐτοῦ πατριωτικὸν πνεῦμα, διὰ τὸ σπέρμα ὄπερ ἔρριψεν ἐμμέσως ἐν τοῖς συνεδρίοις τούτοις, τὸ σπέρμα τῆς Ἑθνικῆς τῶν Ἴονίων νήσων ἀποκαταστάσεως, ἐπταεῖαν ὀλόκληρον πρὶν ἢ ἀντηχήσῃ ἡ σάλπιγξ τῆς ἐθνικῆς παλιγγενεσίας.

Ἐπικολούθησεν εἰς τὴν διακανόνισιν ταύτην ἡ ἐσωτερικὴ ὀργάνωσις τῆς πολιτείας.— Οὕτω ἡ Ἐκκλησία ἠξιώθη ἀπάσης τῆς προσορκούσης αὐτῆς λαμπρότητος.— Ἡ Δικαιοσύνη ἐπροκίσθη διὰ σταθερᾶς καὶ μονίμου νομοθεσίας, διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως καὶ ἐφαρμογῆς τοῦ Ἴονίου Κώδικος.— Ἡ παιδεία προσηκόντως ἀνεπτύχθη διὰ τῆς ἰδρύσεως σχολείων καὶ Πανεπιστημίου.— Τὸ ἐμπόριον ἐνισχύθη, ἡ ναυτιλία προήγετο, ὁ δημόσιος καὶ ἰδιωτικὸς πλοῦτος ἐπηύξανε καὶ ἡ γεωργία ἠῦδοκίμει.— Ἐν γένει δ' ἐθεσμοθετήθησαν σοφοὶ νόμοι, καὶ τόσον ἐπιτυχῶς ἐφηρμόσθησαν, ὥστε ἐντὸς βραχείου διαστήματος ἐξεργιζώθησαν οἱ ἀπὸ Βερστροκλείας ἀναφρεῖσαι ῥίζαι δυναστείας

ισχυροῦ ἄρχοντος καὶ βιαίου πλουτοκράτου ἐπὶ τὸν ἄπορον καὶ τὸν ἀσθενῆ πολίτην.

Πλὴν ἡ εὐημερία αὕτη τοῦ Ἴονίου πολίτου, παρεχομένη παρ' ἄλλοφύλου προστάτου, ἀπήρσεν αὐτῷ. Ἀντέκειτο πρὸς τὴν φωνὴν τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ συνειδήσεως. Ὁ Ἴόνιος πολίτης θεωρεῖ πᾶσαν παροχὴν εὐνομίας, εὐζωίας καὶ εὐταξίας ὡς ἐπιβουλὴν κατὰ τῆς ἱεραῆς αὐτοῦ ἐθνικότητος. Πλήρης αὐταπαρνήσεως περιφρονεῖ τὰ ὕλικὰ συμφέροντα καὶ προσφέρει ἑαυτὸν ὀλοκαύτωμα εἰς τὴν βωμὸν τῆς Μεγάλης Πατρίδος. Εἰς τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν στρέφει ὅλην τὴν ἔστυοῦ προσοχὴν, τοῦτο καὶ μόνον εἶναι ὁ πολικὸς ἀστὴρ τῶν βλέψεών του. Ἄλλ' αἱ βλέψεις αὐται, παρ' ὅλην τὴν ζωηρότητα αὐτῶν, παραμένουσι πόθοι δυσεκπλήρωτοι.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἰσχυρότατος προσέρχεται παράγων πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν αὐτῶν, ἡ νεολαία τῆς Ἑπτανήσου. — Οἱ νεαροὶ Ἑπτανήσιοι σπουδάζοντες τότε εἰς τῶν Παρισίων καὶ τῆς Ἰταλίας τὰ Πανεπιστήμια καὶ τὰ πνευματικὰ κέντρα ἐμποτιζόνται τὰ ζωογόνα νάματα τῶν φιλελευθέρων ἀρχῶν. Συνταράσσει ἐκείνους ὁ πνέων ζωηρὸς ἄνεμος τῶν Ἐθνικοτήτων, ἦν ἰδέαν ἔθρεψε καὶ διέσπειρεν ἡ ἐπελθοῦσα κατὰ τὸ 1830 ἐν Γαλλίᾳ μεταπολίτευσις.

Οἱ νέοι οὗτοι ἀπετέλεσαν ἀδιάρρηκτον πνευματικὸν σύνδεσμον. Δρῶσιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἔνδοξα ὀνόματα, ὁ σοφὸς Μουστοξύδης, ὁ ποιητὴς Πετριτσόπουλος, ὁ πολυπράγμων Δάνδολος, ὁ φιλόσοφος Βλαῦλας Ἀρμένης ἐν Κερκύρα. Οἱ νομικοὶ Λιβαδάς, Πινιατόρος, Τυπάλδος Προπενιέσης, Βαλσαμάκης ἐν Κεφαλληνίᾳ. Οἱ κόμητες Ρόμας καὶ Μακρῆς καὶ οἱ νομικοὶ Κούρσολας, Πλέσσας καὶ ἀδελφοὶ Καρβελά

ἐν Ζακύνθῳ, Τσαρλαμπᾶς καὶ Ζαμπέλης ἐν Λευκάδι. Στάθδες ἐν Κυθήροις, Βελανίται ἐν Παξοῖς, Παήσιδες ἐν Ἰθάκῃ καὶ ἄλλοι ἐκ τούτων δ' ὑστέρωσ ἀνεδείχθησαν οἱ πρόμαχοι τοῦ Ριζοσπαστισμοῦ, ὅστις ἀπέδωκε τὸν εὐχυμον τῆς ἐνώσεως καρπὸν. Ἄπαντες δὲ οὗτοι προσηλωμένοι εἰς τὰς ἑαυτῶν ἀρχάς, διέδιδον ταύτας, παρὰ τὴν ὑφισταμένην ἐκ τοῦ συντάγματος ἀπαγόρευσιν τῆς ἐλευθεροτυπίας, ἥτις κατόπιν μακρῶν καὶ ἐπιμόνων ἀγῶνων κατηργήθη, συνέπεια δὲ τούτου ὑπῆρξεν ἡ ἐκδοσις ἐφημερίδων εἰς ἀπάσας τὰς νήσους, ἠγοῦντο δὲ τῶν διὰ τοῦ τύπου ἀγῶνων ἄνδρες ἐδραῖοι τὰς ἀρχὰς καὶ φρονήματα, ἄνδρες ὡς ὁ Βραΐλας, ὁ Ζαμπέλης, ὁ Ζερβός, ὁ Λιβαδάς, ὁ Μομφεράτος, Δομενεγίνης, Βούρτσης, Καλλίνικος καὶ ἄλλοι.

Ἐκ τούτων ὁ Ζερβός καὶ ὁ Λιβαδάς διὰ τοῦ «Φιλελευθέρου» ἀνεκήρυσσον, ὅτι ἡ ἐλευθεροτυπία παρεχωρήθη ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ἵνα ἡ Προστατίς Δύναμις γνωρίσῃ τὰς εὐχὰς τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ, ἀλλὰ μία καὶ μόνη ἡ εὐχὴ τοῦ Ἑπτανησίου, ἡ μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος ἐνωσις.

Κατ' ἀκολουθίαν, ἀμφότεροι οἱ ἀπόστολοι οὗτοι τῆς εὐγενοῦς ἰδέας, ἐξωρίσθησαν εἰς Παξούς. Ἄλλὰ καὶ ἂν ἡ φωνὴ τῶν ἀνδρείων ἐκείνων τέκνων τῆς Κεφαλληνίας ἐσίγησε διὰ τῆς ἐξορίας, τὸ κήρυγμά των μετεδίδοτο ἀπὸ νήσου εἰς νήσον καὶ εἰς ὅλων τὰ στόματα ἀντήχει.

Τοιαύτη ἡ κατάστασις μέχρι τοῦ 1850 καθ' ὃν καιρὸν συνεκλήθη ἡ ἐννάτη Ἴόνιος Βουλὴ, πράγματι δὲ πρώτη ἐλευθέρα Βουλὴ τοῦ Ἴονίου λαοῦ. Εἰς ταύτην παρεκάθησαν τὰ ἐξοχώτερα τῆς Ἑπτανήσου τέκνα

ἸΑΚΩΒΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ζοσπαστῶν, οἵτινες ἐπίστευον καὶ ἐκήρυττον μόνον τὸ Ἐυαγγέλιον τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως.

Τότε ἠκούσθη ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου βήματος καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Γεωργίου Ἰακωβάτου, προτείναντος, ὅπως ἀνακηρυχθῆ ἡ 25 Μαρτίου ὡς ἡμέρα ἐθνικῆς ἐορτῆς. Τότε ἀνεγνώσθη καὶ τὸ περὶ ἐνώσεως ψήφισμα παρὰ τοῦ βουλευτοῦ Ἰωάννου Τυπάλδου Καπελέτου. Ἄλλὰ πρὶν ἢ ὁ ῥήτωρ περατώσῃ τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ ὁ Πρόεδρος διέλυσε τὴν ἱστορικὴν ταύτην Βουλὴν.

Ἄλλὰ ἐὰν ἐσίγησεν ἀπὸ τῆς Βουλῆς ἡ ριζοσπαστικὴ σάλπιγξ, οὐδόλως ἔπαυσεν ὁ τύπος ἐκκληρῶν τὴν ἑαυτοῦ ἐθνικὴν ἀποστολήν, συνέπεια δὲ τούτου ὑπῆρξεν ἡ ἐξορία τῶν πρωτοστατῶν τῆς ιδέας, οὕτω δ' ἀπεμονώθησαν εἰς ἐρημονήσους, οἱ Ζερβός, Μομφεράτος, Δομενεγίνης, Βούρσης καὶ Καλλίνικος.

Οἱ ἀπειρώς γενναῖοι οὗτοι ἄνδρες, μετὰ θεϊκῆς καρτερικότητος ὑφίσταντο τὸν σκληρὸν περιορισμὸν τῶν ἐν τῇ ἐρημίᾳ. Δὲν ἔστρεξαν τὸ παράπαν νὰ ὑποχωρήσωσι πρὸ τῶν δαυιλῶν ὑποσχέσεων, ὅπως ἐγκαταλείψωσι τὰς ἐνωτικὰς αὐτῶν ἀρχάς. Εἰς ταῦτα, ὁ ἐρημίτης τῶν ἀντικυθέρων Ζερβός, ἀπῆντα ὑπερόχως ὡς ἑξῆς: «Σημαίαν ἔχων τὴν ἀλήθειαν καὶ ὄπλον τὸν λόγον, βαδίζω θαρραλέως μετὰ πεποιθήσεως εἰς τὴν πραγματοποιίησιν τῶν ἀρχῶν μου.»

Τοιοῦτοι ἄνδρες, τοιαῦτα ἔσπειρον, εἰς ἔδαφος οὕτω γόνιμον. Ὁ σπόρος τῶν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ καρποφορήσῃ. Ἐνῶ δὲ ἡ φωνὴ τῶν ἀνδρῶν ἐκεῖνων ἐπνίγετο εἰς τὴν μόνωσιν τῆς ἐξορίας, ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου τῆς Ἑπτανήσου, ἠκούετο τὸ γλυκύφθογγον τῆς ἐνώσεως σάλπιγμα, πρὸς οὐδὲν δὲ ἠδυνήθησαν νὰ ἐμποδίσωσι τὸν ὀρμητικὸν τοῦτον ῥοῦν, οὔτε αἱ καταδιώξεις καὶ ἐξορίαί, οὔτε αἱ ἐπαγγε-

λῖαι καὶ ὑποσχέσεις, μέχρις οὗ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ αἱ ἑπτὰ τοῦ Ἰονίου ὠραῖαι νύμφαι ἔπεσαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς τῶν. Οὕτω δὲ οἱ Ἑπτανήσιοι λαμπρῶς καὶ παραδειγματικῶς ἐμαρτύρησαν, ὅτι δὲν εἶναι εὐκόλος ἡ κατὰ πνιξις τοῦ συναισθήματος τοῦ ἐθνισμοῦ, δι' οἰουδήποτε μέσου.

Ὁ μεγαλόστομος ποιητὴς διηρμήνευε τὴν συγκίνησιν τῆς Ἑπταφώτου θυγατρὸς—Συνετελέσθη ἡ Ἑνωσις—Ἡ θυγάτηρ ὀπίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς—Εἶναι ὁ πανηγυρικὸς «ἄσπασμος πρὸς τὴν μητέρα Ἑλλάδα»—Εὐλογημένη—ἀνακράζει εἰς τοὺς στίχους τοῦ ποιητοῦ, ἡ Νέα Ἑπτάνησος.

Εὐλογημένη τρεῖς φορὲς εὐλογημένη ἡ ἡμέρα
ποῦ βρήκαμε τὸν κόρφο σου, γλυκεῖα γλυκεῖα μητέρα

Μέσα εἰς τὸν κόρφο αὐτὸν ἡ κόρη δὲν ἦλθεν, ὄχι! δὲν ἦλθε διὰ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ διὰ τὴν χλιδὴν δὲν ἦλθε διὰ νὰ κοιμηθῆ τοῦ μακαρίου τὸν ὕπνον.— Τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν χλιδὴν καὶ τὴν ὑπνηλὴν μακαριότητα ἴσως ἀκοπώτερον θὰ ἠδύνατο νὰ τὰ εὔρη ἡ κόρη, ἐὰν ἔστρεγγεν ὑποτακτικὴ νὰ παραμένῃ λείχουσα τοὺς πόδας τοῦ ξένου προστάτου. Ἄλλὰ τοιαύτην ἀπόλαυσιν ἀπηχθάνετο ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ τῆς. Ἐδήλασε μὲ τὸ μητρικὸν γάλα τὰ γνωρίσματα, τὰ διακρίνοντα ἀπὸ μακρῶν αἰώνων, τὰ στοιχεῖα τὰ κυβερνῶντα τὴν ἡμετέραν φυλὴν· τὸν ὑπερήφανον διὰ τὸν ἔρωτα τῆς δόξης βίον, τὸν ἔρεποντα πρὸς τὰ μεγάλα καὶ δυσέφικτα διὰ μέσου μυριῶν δοκιμασιῶν καὶ κινδύνων· τὴν συνείδησιν ὑπερόχου τινὸς ἀποστολῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ πατρὶς ἡμῶν βαδίζει, καὶ πρὸς

ἡμεῖς τῆς ὁποίας, συμφάνως πρὸς ὅ,τι διδάσκει
ἡμᾶς ἡ πατρίδα ἡμεῖς, ἀπαιτεῖται πρότιστα πάντων
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑἸΘΥΡΡΙΟΥ

ἡ σύνοδος καὶ συναρμογὴ τῶν τέκνων τῆς φυλῆς ἡμῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πολιτείας.

Ὁ παρὰ πάσας τὰς ἀμαρτίας του καὶ τὰς λιποψυχίας εὐγενῆς μεγαλοϊδεάτης, ὁ Ἑλληνικὸς νοῦς, μὲ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἠδύνατο καθαρότερον νὰ προσατενίσῃ, προσεγγίζων πὺς τὸ γλυκύτατον ἀπὸ αἰώνων ὄνειρόν του, ὑπαγορεύει τὴν ὑπομονὴν εἰς πᾶσαν στέρησιν, τὴν καταφρόνησιν πάσης εὐοιῶνου προσδοκίας, δυσφόρως ἔχει πρὸς ὅλα τὰ μειδιάματα τοῦ πολιτισμοῦ, ὅσας ἀνάρμοστα θεωρεῖ ταῦτα πρὸς πῆν ἐπιδιώξιν τοῦ χειμαρῶδους, ἔστω διὰ τοὺς θετικούς, ἀλλὰ μεγαλόφρονος ἰδανικοῦ του.

Τὴν ἐμπαθῆ προσήλωσιν πρὸς τὸ ἰδανικὸν τοῦτο ἐσυμβόλησεν ἡ Ἑπτάνησος κατὰ τὸ πολύσαλον διάστημα τῶν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως ἀγώνων.

Ἐνα σταυρὸ στὸν ὄμο,
κομμάτι κρῖθινο ψωμί
καὶ μακρυνόνε δρόμο.

Νὰ τι ζητᾷ ἀπὸ τὴν μητέρα ἡ ἀξία τῆς θυγάτηρ, μόλις ἠσθάνθη τὸ θάλλπος τῶν κρώτων μητρικῶν περιθάψεων. Δὲν ὄνειροπωλεῖ τὰ ἰλαρά, οὕτως εἰπεῖν, ἀγαθὰ ἐλευθερίας.

Τοῦ αἰωνίου περιπλανωμένου ἀπεκδέχεται τὸν ἐναγώνιον δρόμον, καὶ θεωρεῖ κληρὸν τῆς τοῦ μαρτυρίου τὴν ἀνταμοιβήν. Δύο δυνάμεις ἠυλάκωσαν τὸ μέτωπόν τῆς· ὁ πόνος καὶ ἡ ἐνθύμησις. Ἄλλ' οὔτω χωροῦσιν ἐμπρὸς οὔτω μεγαλύνονται τὰ ἔθνη. Ὁ νόμος καὶ διὰ τὰ άτομα καὶ διὰ τὰ σύνολα δὲν λειτουργεῖ διαφόρως, τοῦ πόνου ἀπόκτημα εἶναι ἡ εὐδαιμονία. Ἡ ἀνάμνησις δηλονότι ἡ γνῶσις τῆς ἱστορίας καὶ ἡ θρησκεία τοῦ παρελθόντος, ὅσας αὐτὴ προ-

φρόνως ἐκδηλοῦται καὶ δὲν ἐκτρέπεται εἰς ἄλογον νεκρολατρείαν, ἡ ἀνάμνησις εἶνε φωταυγῆς πυρσὸς καθοδηγῶν τὸ μέλλον καὶ συγγρατῶν τὰ βήματα ἐπὶ τῆς εὐθείας ὁδοῦ. Ὁ Πόνος καὶ ἡ Ἐνθύμησις, τὰ δύο μέγιστα κίνητρα πρὸς συντέλεσιν τῆς ἰδέας τῆς Ἐνώσεως.

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι οἱ πονηροὶ καιροὶ οἱ ὁποῖοι καὶ πρὸ τῆς χαρμοσύνου ἐνώσεως, καὶ μετὰ ταύτην, δεινότερον ταιλαιπωροῦσι τὸ ἔθνος, διαψεύδουσι προσδοκίας, ἐξουδετεροῦσι τὴν ἐνέργειαν, ὑποτρέφουσι τὴν ἀθυμίαν, ἐντείνουσι τὸν πυρρῶνισμόν, — ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι οἱ καιροὶ οὗτοι δὲν ἠπλώθησαν ἐφ' ἡμῶν ἢ ὡς παροδικαὶ ἀνωμαλίας μετεωρολογικαί. — Θὰ παρέλθωσι — ναί — θὰ παρέλθωσι, μὲ τὴν βοήθειαν πάντοτε τῆς Ἀθηνᾶς, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀναπόδραστον τῆς χειρὸς κίνησιν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α122.Φ22.0031

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ